

mat&fest

**FESTLIG
TRIO**

vin&øl

**HVITT
TIL SKREI**

inne&ute

**SJELLOST
I BERGEN**

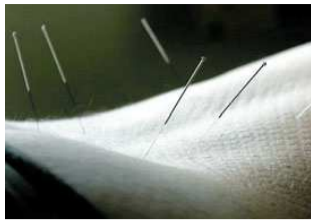
Freitag

Kampkunstneren
Bjarte Hileys kall er
å bringe et lite stykke
Kina til Norge.

**HØY PÅ
KINA**

liv&lyst

MEDISINSK MEDGANG

Det er lenge siden tradisjonell kinesisk medisin ble sett på som noe for særinger. Ved siden av massasje er akupunktur den mest utbredte alternative behandlingsmetoden i Norge, og har sneket seg inn i det norske helsesystemet. Mange leger praktiserer akupunktur som smertebehandling, og den kinesiske forståelsen av kroppen som helhet er blitt mer anerkjent.

FANT SIN VEI

Tekst: **KATHLEEN LILLO-STENBERG**
Foto: **KARIN BEATE NØSTERUD**

Åtte timer hver dag har Bjarte Hiley (27) jobbet for å beherske den kinesiske kampkunsten.

OSLO (VG) Han er muskuløs som en hingst og smidig som en katt.

Han smyer seg rundt på gulvet

med dypt bøyde knær og rak rygg. Rytmisk skyter han ut armer og ben i særegne positurer.

– I tre år har jeg trent kung fu i Wudangfjellene i Kina, forteller han.

– Det var hardt. Den første måneden hadde jeg gangspærre hele tiden og klarte nesten ikke kle på meg om morgenen.

Kinesisk kampkunst har vært et naturlig valg for Bjarte.

Moren Pamela Hiley, som grunnla

Norsk Taiji Senter i 1983 og er en av Norges første taiji-instruktører, ga ham den kinesiske bevegelsesformen inn med morsmelken.

– Jeg begynte selv å undervise i starten av 20-årene. På en treningstur til Kina ble jeg så inspirert at jeg måtte tilbake.

Bjarte flyttet til Beijing, lærte seg kinesisk og studerte taiji. Etter ett år dro han videre til Wudangfjellene.

– Jeg ville oppleve mer av den autentiske gamle kulturen i Kina, og kom

i kontakt med mesteren Zhong. Jeg er den første vestlige disippelen han har tatt til seg.

Under mesterens strenge veiledning begynte han å trene kung fu.

– Det var veldig skummelt i begynnelsen. Han sto bare og så på meg med et intenst og skremmende blikk for å kontrollere at jeg gjorde bevegelsene riktig.

I tillegg til den knalltøffe treningen, studerte Bjarte også gamle taoistiske tekster.

– Det er slitsomt å lese tekster som er 2000 år gamle, de er tvetydige og vanskelige å tolke, men etter hvert fikk jeg mange aha-opplevelser. Som at det som virkelig betyr noe er vårt indre liv og hvordan vi samspiller med omgivelsene. I 2012 vant nordmannen

GODT NYTT SLANGEÅR

På søndag feires kinesisk nyttår, som er offisiell fridag i Kina. Familier samles, spiser masse mat og smeller bort det mytiske uhyret Nian med fyrverkeri. 2013 er i følge den kinesiske kalenderen vannslangens år som representerer forvandling, filosofisk betraktning og ettertanke.

KINAMAT OG KINESISK MAT

Selv i vårt langstrakte land er det aldri særlig langt til nærmeste Kina-restaurant. I tillegg til den vestliggjorte kinamaten i sursøt saus, har nordmenn også fått smaken for autentisk kinesisk mat. Stadig flere kinesiske restauranter spesialisere seg på mat fra én region, som smårettene dim sum fra det kantonesiske kjøkkenet.

MESTEREN OG HANS ELEV:

Mange år med taijitraining ga inspirasjon til å trene kinesisk kung fu. Her er Bjarte (t.h.) sammen med sin mester Zhong i Kina.

Foto: PRIVAT

FAKTA OM KINA

- Republikk i Øst-Asia som grenser til Nord-Korea, Russland, Mongolia, Kasakhstan, Kirgistan, Tadsjikistan, Afghanistan, Pakistan, India, Nepal, Bhutan, Myanmar, Laos og Vietnam.
- Verdens mest folkerike land med over 1,3 milliarder innbyggere. Majoriteten, 90 – 95 prosent, er hankinesere og resten tilhører 50 ulike minoriteter.
- Folkerepublikk hvor

Kinas Kommunistiske Parti (KKP) har hatt makten siden 1949. Hu Jintao har vært president siden 2003. I mars overtar Xi Jinping.

■ All motstand mot KKP's maktmonopol er forbudt. Kina kritiseres for å ha svært begrenset ytringsfrihet og inhumane straffemetoder som torturer og dødsstraff. Kinas forhold til Norge kjølnet da dissidenten Liu Xiaobo fikk Nobels fredspris i 2010.

- Er i dag verdens nest største nasjonale økonomi og verdens

største produsent av stål, kull, sement, bomull, korn, kjøtt og fisk. Økonomien skjøt fart på slutten av 1970-tallet da myndighetene moderniserte industrien, landbruket, forsvaret og teknologisektoren. De siste årene har Kina investert tungt internasjonalt, blant annet i afrikanske land.

KONSENTRERT SEREMONI:

De små og pertentlige bevegelsene i en teseremoni gir god kontrast til kampsporttreningen.

I BUNNEN: Symbolene yin og yang er sentrale i kinesisk filosofi. De representerer alle verdslige og himmelske motsetninger, som sammen utfyller hverandre og skaper harmoni.

to gullmedaljer i kinesiske kung fu-konkurranser, og kom på annenplass i en kinesisk TV-talentiade.

– Jeg føler ikke at jeg mestrer kung fu ennå, det er fortsatt en lang vei å gå, men jeg har funnet min vei. Jeg skal utvikle meg videre og lære bort det jeg kan her i Norge.

- Hovedgrunnen til at interessen for kinesisk kultur har økt de siste ti årene er innflytelsen Kina har fått i verden, politisk og særlig økonomisk, sier Halvor Eifring, professor i Øst-Asiastudier ved Universitetet i Oslo

Han mener kinesisk kultur fascinerer oss fordi den tradisjonelt er annerledes og orientalsk, samtidig som Kina er svært moderne på noen områder.

– For et år siden var det kinauke på Litteraturhuset i Oslo, og det er det mest besøkte arrangementet de har hatt.

Professor og forskningsleder Rune Svarverud fra Institutt for kulturstudier og orientalske språk ved Universitetet i Oslo har fulgt med på Kina siden 1980-tallet.

– Kina er viktig på alle områder nå, men kinesisk kultur som taoistisk filosofi, yin og yang og kinesisk medisin, har vi vært opptatt av lenge. Dessuten har mange flere nordmenn vært i Kina de siste årene og blitt betatt av eksotiske smakebiter, som mat og te.

Forfatter og kinakjenner Torbjørn Færøyvik peker også på at vi er blitt mer sugne på kinesisk kultur fordi

stadig flere nordmenn reiser til Kina.

– Første gangen jeg dro dit i 1974, var det svært få turister der. Nå teller de flere titalls millioner på årsbasis. Landet er langt borte, det er fremmedartet. I en verden som krymper, søker vi stadig lenger ut for å tilfredsstille vår nysgjerrighet.

Keramikkfrosken i midten av det innbydende seriset blir dusjet i rykende te.

– Det første brygget brukes for å vaske tebladene. Det betyr hell å tømme det over frosken, forklarer Bjarte.

Han fyller nykokt vann i bryggebolle, og lar teen trekke i kort tid under lokk før han heller det videre i en liten kanne og deretter i små krus.

– Dette er pu'er, den svarteste teen i Kina. Det smaker sterkt, jordaktig og bittert. Den kan brygges 12 til 13 ganger, og smaken blir annerledes og søtere etter hvert.

Det er bare et halvt år siden han startet å utføre kinesiske te-seremonier.

– Dette er en kontrast til kung fu. Mesteren min vil at jeg skal øve meg på de små, delikate bevegelsene, og det er utfordrende for meg som har så store hender.

Mester Zhong har gitt Hiley det kinesiske navnet Ling Yuan som betyr «fly langt og høyt».

– Han vil at jeg skal være en brobygger mellom Kina og Vesten og ta med meg en autentisk bit av Kina tilbake til Norge.